

ПУКОВНИК ДЕЈАН ВАСИЉЕВИЋ,
КОМАНДАНТ 98. ВАЗДУХОПЛОВНЕ
БРИГАДЕ

НА КРИЛИМА ПРОМЕНА

Дан авијације, 2. август, српски војни ваздухопловци дочекују ојачани пристиглим ваздухопловима – авионима ловцима МиГ-29 и хеликоптерима Ми-17Б5. Најављене набавке нових летелица и долазак модернизованих „орлова“ учиниће Србију најбоље опремљеном земљом у региону. Како опремање утиче на ваздухопловце и од коликог је стратешког значаја питали смо човека који официрски чин носи од ратне 1991. године и једног од пилота са најдужим стажом активног летења млазних борбених авиона у свету, који је током каријере прошао све дужности на којима може да се нађе пилот и под чијим су будним инструкторским оком стасале многе генерације чувара нашег неба – команданта 98. ваздухопловне бригаде пуковника Дејана Васиљевића.

– Пре ове, последња набавка нових средстава била је 1991, када су у јединице стизали последњи нови примерци јуришног авиона „орао“ из фабрике „Соко“ Мостар. Набавка нових средстава нас радује, не само зато што је реч о новим средствима, већ зато што су то савремени ваздухоплови који су у својој класи најбољи у свету. Охрабрује и чињеница да је државно руководство уочило да се стратешко окружење променило, а оно захтева неке нове платформе и средства, као и то што се приступило модернизацији и наоружавању Војске Србије – каже пуковник Васиљевић.

Према његовим речима, особености савремених ратова јесу изразити утицаји најсавременије ратне технике на начин извођења борбених дејстава, измењена улога простора, коришћење космоса и повећан значај дејстава с великих одстојања и висина. Осим тога, прилике у међународној за-

једници данас карактерише и већа употреба специјалних дејстава и снага, али и професионализација војске у целини.

Q Шта набавка нових ваздухоплова значи за припаднике РВ и ПВО? Да ли су средствија која сада имамо довољна за одбрану земље?

– Пре него одговорим на Ваше питање, желим да изразим посебно задовољство, с обзиром на то да данашњи интервју реализујемо на дан када је 1855. године рођен војвода српске војске Живојин Мишић, учесник свих ратова Србије од 1876. до 1918. године и један од најбриљантнијих војсковођа Првог светског рата. Зато и мој радни сто краси његова мала статуа, поред статуе војводе Степе Степановића.

За припаднике Војске Србије и Ваздухопловства веома је значајно то што је државно руководство препознало особености савременог ратовања, као и место, улогу и значај ваздухопловства у њима. Сигурно је да ће се набавком нових борбених средстава и модернизацијом одређених платформи, заједно с већ постојећим и пристиглим средствима, Војска опремити, припремити и обучити за све особености модерног ратовања и подићи способности на захтеван ниво, како би у сваком погледу могла одговорити на евентуалне сукобе.

Набавком ових средстава наше Ратно ваздухопловство и противваздухопловна одбрана постаје најјаче у региону, уколико говоримо о територијалној одређености у односу према суседима.

Q Осим набавке нових летелица, говори се и о модернизацији „орла“. Како ће се нове перформансе њих авиона огразити на нашу јуришну авијацију?

– Осавремењавање се планира већ дуже време различитим пројектима модернизације ваздухопловних платформи и наоружања. Модернизација авијације је, међутим, с аспекта планирања буџета обично најскупља, па се њој поклања и највећа пажња. За свако унапређење постојећих система најзначајније је стање доступних технологија, а домаћа памет је способна да је савлада и прибави, у виду компонената које се касније уграђују у различите платформе према приоритетима.

„Орао” је годинама у наоружању наше војске. Учествовао је у различитим сукобима на овим просторима и показао веома „живим”. Сматрам да је заслужио модернизацију којом ће бити у потпуности способан да извршава све задатке који се пред њега и посаду постављају. Он је наша главна борбена платформа за дејство по циљевима на земљи, иако може да дејствује и по циљевима у ваздушном простору. Такође, најпогоднији је за развој нових убојних средстава. Идеја је да се опреми савременим нападно-навигацијским системима, који ће обезбедити правовремени, сигуран и тачан долазак до објеката дејства у свим временским условима, као и савременим убојним средствима која знатно обезбеђују сигурност и за авион и за посаду од непосредне ПВО одбране. Авионика и опрема ће претрпети одређене промене како би се побољшале перформансе и омогућило продужено одржавање ваздухоплова, односно век употребе. Уз употребу савремених убојних средстава повећаће се прецизност, смањити могућност колатералне штете на објекту дејства, али и омогућити да се, уз употребу мањег броја убојних средстава, оствари исти ефекат на објекту дејства.

Модернизација је већ почела; има неколико фаза које се, за сада, одвијају одређеним темпом. Треба имати у виду да испитивање нових убојних средстава и уградња нове авионике није нешто што се може завршити преко ноћи. Ипак, прве модернизоване авионе можемо очекивати врло брзо на стајанкама аеродрома.

О Србија је стрављешки одређена да сама чува своје небо и да на њом задатку користи „мигове”. Зашто?

– МиГ-29 је један од најбољих ловаца који лети светским небом. У току је модернизација и прилагођавање на стандард 4+ генерације „двадесетдеветки”, набављених из Руске Федерације, чиме ће се ти авиони подићи на још виши ниво. Не треба заборавити да је пре неколико година постојање ловачке авијације било доведено у питање. Осим тога, треба знати и да небо над неким државама бивше Југославије чувају авиони других земаља. Набавком руских „мигова” осигурани су услови да небо над Србијом и даље чувају наши пилоти. Осим сегмента

контроле и заштите ваздушног простора, МиГ-29 може се употребити како на јуришним, тако и на задацима извиђања.

О Јесу ли наши пилоти обучени да пилотирају модернизованим „миговима”?

– У погледу технике пилотирања и експлоатације тог авиона нема посебних разлика. Али, с аспекта употребе онога што та летелица има у себи и онога што ће носити под својим крилима мора се извршити дообука пилота. Зато је истовремено с модернизацијом МиГ-29 почела и обука пилота који ће њиме управљати. У овом тренутку група наших пилота налази се на преобуци у Русији, после чега ће бити потпуно оспособљени да до крајњих граница користе перформансе авиона и његовог наоружања. Србија ће имати довољан број обучених пилота који ће „мигове” експлоатисати у пракси.

О Посебна пажња поклања се и набавци нових хеликоптера. Ми-17Б5 је већ у Србији, а ускоро ће бити и „ербасови” Х-145М. Најављена је и набавка хеликоптера Ми-35.

– Доласком два хеликоптера Ми-17 побољшани су транспортни капацитети српског војног ваздухопловства. Нећемо се на томе зауставити. Планирано је да до краја године буде испоручен први Х-145М, а затим сукцесивно, према плану набавке и испоруке и остали. Х-145М је један од најбољих

хеликоптера у својој класи. У току је набавка и одређеног броја хеликоптера Ми-17Б5, као и неких других, чиме ће наше РВ и ПВО значајно побољшати своје транспортне капацитете, а и борбене могућности. Већ је започела преобука пилота и техничара која се, такође, креће предвиђеним током.

О Да ли ћемо с набавком њих хеликоптера у потпуности опремити наше рајно ваздухопловство за изазове који су пред нама?

хеликоптера у својој класи. У току је набавка и одређеног броја хеликоптера Ми-17Б5, као и неких других, чиме ће наше РВ и ПВО значајно побољшати своје транспортне капацитете, а и борбене могућности. Већ је започела преобука пилота и техничара која се, такође, креће предвиђеним током.

О Да ли ћемо с набавком њих хеликоптера у потпуности опремити наше рајно ваздухопловство за изазове који су пред нама?

– Изазова има много. Позитивно је што се Војска Србије опрема и модернизује, како би могла да одговори на сваки задатак који се пред њу постави. За окружење у којем се Србија налази досадашње, а и планирано опремање ваздухопловства је охрабрујуће. Набавком која нам предстоји и модернизацијом постојећих средстава заокружимо процес који много кошта и дуго траје, али има многоструке бенефите.

Тактичко-техничке особине нових летелица у значајној мери се разликују од оних које смо до сада имали у наоружању. Хоће ли то утицати на промену тактике употребе наших хеликоптерских јединица?

– Врста ваздухоплова утиче на тактику употребе ваздухопловних јединица, али пресудни фактор јесу убојна средства која се користе. Нове ваздухопловне платформе и убојна средства захтеваће и прилагођавање тактике употребе ваздухопловних јединица. Али, ми смо те тактике увежбавали и на средствима која смо до сада имали у наоружању, тако да не очекујемо веће тешкоће. Највише ће морати да се „поради“ на овладавању новим системима које поседују ваздухоплови како би се на најбољи начин могле искористити њихове могућности у реалним условима.

Да ли набавка и модернизација Ваздухопловства указује на перцепцију могућих безбедносних изазова у будућности?

– Налазимо се на подручју које је вековима било турско и које, нажалост, памти ратове и сукобе који, чини се, вечно тињају. Војска Србије се спрема за све облике оружане борбе, не као неко ко ће водити нападна дејства већ неко ко је способен да одбрани сваки педаљ своје земље. Осим претњи споља, постоје и изазови изнутра с којима се данас суочавају готово све земље. Различите терористичке акције препознате су као могућа претња. Наше ратно ва-

здухопловство спремно је да одговори на те и на све друге изазове, претње и ризике.

Хоће ли се с осавремењавањем ваздухоплова повећавати и број саћи налета наших пилота?

– Ситуација је већ сада знатно боља у односу на претходни период. Више нису лимитирајући фактори гориво и техника. Налет који имамо у овом тренутку довољан је за одређену групу пилота, док ће се на повећаном броју сати у ваздуху „порадити“ с млађим ваздухопловцима. Увођењем нових летелица повећаће се налет како би пилоти били у тренажу. Настојимо да број сати у ваздушном простору подижемо из године у годину како би се приближили светским стандардима – од 100 до 150 сати налета. На савременим платформама и уз довољан налет наши пилоти биће поуздан пандан колегама из окружења.

Без добре логистике нема доброг ваздухопловства. С којим се изазовима најчешће суочавате када је реч о одржавању?

– Резервни делови били су увек ограничавајући фактор. Систем данас улаже много како би се стање унапредило. Када је о људима реч, недостатак кадра ваздухопловно-техничке службе препознат је као потенцијални проблем. Једно време смо од најбољих професионалних војника лидерским курсевима и курсевима за подофицире добијали воднике, али тешкоћу представља чињеница да је недовољно формацијских места за почетне дужности подофицира. Охрабрује, међутим, то што ће следеће године у саставе РВ и ПВО стићи прва генерација ученика Средње стручне војне школе који су специјализовани за ваздухопловно-техничко наоружање. Биће потребно још времена да овладају неопходним вештинама, али, срећом, у јединицама још увек имамо људе који су искусни и стручни, спремни да им пренесу знања.

Добри међуљудски односи, брига о сваком припаднику јединице којом командујете и висок сивејен ис-

ДЕТЕ ОРЛА

– Модернизацију јуришног авиона „орло“ доживео сам врло емотивно, с обзиром на то да на њему летим читаву пилотску и војничку каријеру. Припадам првој класи питомаца-пилота који су на Ваздухопловној академији пилотирали овом летелицом, генерацији коју су прозвали „децом орла“. Сматрам да је реч о добром и поузданом ваздухоплову, који ме до сада никада није изневерио – каже пуковник Дејан Васиљевић, пилот, командант који и у овим годинама бележи више од сто сати налета годишње у том млазном борбеном авиону – и као пилот и као инструктор летења.

Ћравношћи летелица најбоље описују 98. ваздухопловну бригаду. Како то постижете?

– Кључну улогу има морал људи, који је на изузетно високом нивоу, као и висок ниво стручности за послове којима се одржава овакав ниво исправности технике. Ми смо јединица чија је попуњеност професионалним војницима изнад 90 одсто, што није у вези само са местом базирања јединице, већ са добрим међуљудским односима и бригом о сваком припаднику јединице. Јединица је лоцирана на две локације – у Лађевцима и Нишу, што нам не представља проблем у раду. Иако у Нишу нема хангара већ се техника чува и одржава на отвореном простору, она је у потпуно исправном стању. Охрабрује и што се обнављају смештајни капацитети који су порушени 1999. године. Очекујемо да ћемо већ на пролеће наредне године технику на Аеродрому „Ниш“ ставити „под кров“.

О Знања и вештине најчешће провераваће заједничким вежбама с јединицама Копнене војске. Ипак, није вам стидно ни учешће на међународним увежбавањима и војним парадама. Шта Бригаду очекује у наредном периоду?

– С јединицама Копнене војске реализовали смо више сложених вежби на Интервидовском полигону „Пасуланске ливаде“ ради увежбавања заједничког садејства. Осим тога,

учествујемо и на вежбама које планира Команда РВ и ПВО, а неретко и у задацима треће мисије, како бисмо пружили помоћ цивилном становништву.

Предстоји нам заједничка вежба с румунским колегама „Air solution“, крајем септембра, у којој ћемо први пут учествовати с „орлом“, и парада поводом Дана примирја у Првом светском рату.

Истовремено, извршавамо и редовне задатке, међу којима нам је, уз одржавање тренаже, најважнија преобука пилота за авион „орло“. Три пилота су у потпуности завршила преобуку, а за пет пилота је у току. Циљ нам је да сви пилоти ловачко-бомбардерске ескадриле буду преобучени и обучени за летење на авиону „орло“.

О С каквим очекивањима припадници рода авијације очекују свој празник?

– Овај 2. август дочекујемо с великим оптимизмом. Данас је Ратно ваздухопловство снажније, а сигуран сам да авијацији тек предстоје бољи дани. Техника, која полако улази у јединице, ојачаће и наше Ваздухопловство и Војску Србије, и биће снажан фактор одвраћања од било каквог угрожавања споља, јер имамо људе с потребним знањем, професионалце и патриоте, који су спремни да издрже све напоре који се пред њих постављају. ■

Мирјана КРСТОВИЋ